

УДК 342.951:351

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.04.53>

АКТУАЛЬНІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЙНИМ ДІЯМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Дем'янчук Ю.В.,

доктор юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри права факультету менеджменту та права
Вінницького національного аграрного університету
ORCID: 0000-0002-7695-6338

Добренька Н.В.,

кандидатка юридичних наук, доцентка,
доцентка кафедри права та соціально-поведінкових наук
Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Білоцерківського інституту економіки та управління,
ORCID: 0000-0003-4480-3537

Добренький С.В.,

заступник директора з навчально-виховної роботи
Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Білоцерківського фахового коледжу

Фичак О.Г.,

випускник другого рівня вищої освіти
спеціальності «Менеджмент»
Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Дем'янчук Ю.В., Добренька Н.В., Добренький С.В., Фичак О.Г. Актуальні адміністративно-правові аспекти протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

Здійснення господарської діяльності в санітарно-захисних та інших охоронних зонах на сучасному етапі стало складною та актуальною проблемою адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Насамперед, існує потреба в розумінні впливу господарської діяльності на стан цих зон. Важливо дослідити, які наслідки виникають в результаті експлуатації підприємств та проведення різних господарських процесів у таких особливих територіях.

Друга важлива проблема полягає в розумінні правових аспектів, пов'язаних з господарською діяльністю в санітарно-захисних та охоронних зонах адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Це включає в себе аналіз законодавчих норм, правил та обмежень, які регулюють таку діяльність, а також оцінку ефективності наявних правових механізмів для забезпечення охорони цих зон.

Постановка проблематики також передбачає розгляд стратегій та методів, які можуть забезпечити екологічну сумісність господарської діяльності в охоронних зонах. Дослідження в цьому напрямку спрямоване на виявлення оптимальних підходів, технологій та практик, що сприяють збереженню природних ресурсів, зниженню негативного впливу на довкілля та підвищенню стійкості екосистем адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Окрім того, важливо розглянути соціальні, економічні та екологічні переваги та виклики, пов'язані з господарською діяльністю в санітарно-захисних та охоронних зонах. Прийняття рішень в цих питаннях має значний вплив на розвиток територій, забезпечення працівників підприємств, а також збереження природних екосистем.

Остаточна проблематика пов'язана з роллю держави в контролі та регулюванні господарської діяльності в санітарно-захисних та охоронних зонах адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Необхідно визначити ефективність наявних механізмів державного контролю, а також виявити можливості їх поліпшення та

доповнення з метою забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку особливих територій адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

У контексті правових аспектів, важливо встановити чіткі норми та обмеження, що регулюють господарську діяльність в санітарно-захисних та охоронних зонах. Законодавство має визначити вимоги до допустимого рівня забруднення, процедури отримання дозволів та контролю за виконанням екологічних стандартів.

Для забезпечення екологічної сумісності господарської діяльності в охоронних зонах адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні, важливо використовувати стратегії та методи, спрямовані на збереження природних ресурсів та зниження негативного впливу на довкілля. Це можуть бути впровадження екологічно чистих технологій, енергоефективність, раціональне використання ресурсів та реалізація програм екологічного менеджменту.

Одним із ключових аспектів є екологічна відповідальність підприємств адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні, які здійснюють господарську діяльність в охоронних зонах. Вони повинні приймати активну участь у збереженні природного середовища, використовувати екологічно безпечні матеріали та технології, а також враховувати принципи сталого розвитку.

Розгляд суспільних, економічних та екологічних переваг і викликів, пов'язаних з господарською діяльністю в санітарно-захисних та охоронних зонах, важливий для прийняття належних рішень. Правильно збалансована господарська діяльність може сприяти створенню робочих місць, розвитку економіки територій та забезпеченню благополуччя спільнот, однак вона також повинна враховувати соціальні потреби, здоров'я населення та збереження природного середовища.

Ключові слова: санітарно-захисні зони, екологічна відповідальність, соціальні наслідки, економічні переваги, економічні виклики.

Demianchuk Y.V., Dobrenka N.V., Dobrenkyi S.V., Fychak O.H. Actual administrative and legal aspects of combating corruption in the conditions of martial law in Ukraine.

The implementation of economic activity in sanitary and protective and other protective zones at the modern stage has become a difficult and urgent problem. First of all, there is a need to understand the impact of economic activity on the state of these zones. It is important to investigate what consequences arise as a result of the

operation of enterprises and the implementation of various economic processes in such special territories.

The second important problem is to understand the legal aspects related to economic activity in sanitary and protective zones. This includes an analysis of the legal norms, rules and restrictions that govern such activities, as well as an assessment of the effectiveness of existing legal mechanisms to ensure the protection of these areas.

The formulation of the problem also involves consideration of strategies and methods that can ensure ecological compatibility of economic activity in protected zones. Research in this direction is aimed at identifying optimal approaches, technologies and practices that contribute to the conservation of natural resources, reducing the negative impact on the environment and increasing the sustainability of ecosystems. In addition, it is important to consider the social, economic and environmental benefits and challenges associated with economic activity in sanitary protection and security zones. Decision-making in these matters has a significant impact on the development of territories, the provision of employees of enterprises, as well as the preservation of natural ecosystems.

The final issue is related to the role of the state in the control and regulation of economic activity in sanitary and protective zones. It is necessary to determine the effectiveness of existing mechanisms of state control, as well as to identify opportunities for their improvement and addition in order to ensure environmental safety and sustainable development of these special territories.

In the context of legal aspects, it is important to establish clear norms and restrictions regulating economic activity in sanitary and protective zones. The legislation should define the requirements for the permissible level of pollution, the procedure for obtaining permits and monitoring the implementation of environmental standards.

To ensure ecological compatibility of economic activity in protected zones, it is important to use strategies and methods aimed at preserving natural resources and reducing the negative impact on the environment. These can be the introduction of environmentally friendly technologies, energy efficiency, rational use of resources and the implementation of environmental management programs.

One of the key aspects is the environmental responsibility of enterprises that carry out economic activities in protected zones. They must take an active part in preserving the natural environment, use environmentally safe materials and technologies, and also take into account the principles of sustainable development.

Consideration of social, economic, and environmental benefits and challenges associated with economic activity in sanitary and protective zones is important for making appropriate decisions. Properly balanced economic activity can contribute to the creation of jobs, the development of the economy of territories and the well-being of communities, but it must also take into account social needs, the health of the population and the preservation of the natural environment.

Key words: sanitary protection zones, environmental responsibility, social consequences, economic benefits, economic challenges.

Постановка проблеми. Держава має відігравати важливу роль у контролі та регулюванні господарської діяльності в санітарно-захисних та охоронних зонах адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Необхідно забезпечити ефективність наявних механізмів контролю, вживати заходів щодо запобігання порушень екологічних стандартів та сприяти впровадженню екологічно орієнтованих політик та програм адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

Ураховуючи розуміння впливу господарської діяльності в санітарно-захисних та інших охоронних зонах та прийняття належних рішень стають ключовими аспектами для забезпечення сталого розвитку, збереження природних ресурсів та збалансованого співіснування людини та природи адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

Проаналізувавши нинішній стан в Україні, можна стверджувати, що поки не подолана корупція, не відновлена довіра до державної й судової влади (виступ академіка НААН України Г. Калетніка) [1].

Нерівномірне зростання економічних показників держави, слабе громадянське суспільство та відсутність інституцій становлять передумови стійкого рівня корупції в Україні [2, с. 278].

Таким чином, на основі аналітичного огляду наукових праць проблеми корупції, постає необхідність вивчення особливостей корупції із метою розробки та визначення ефективних засобів запобігання і протидії корупції в умовах воєнного стану в Україні в межах адміністративно-правових аспектів.

Стан опрацювання. Нормативно-правове забезпечення дослідження протидії корупції в умовах воєнного стану в Україні складають наукові доробки вчених, які вивчали явище корупції із різних позицій: Бусол О.Ю. [3], Дем'янчук Ю.В. [4], Калетнік Г.М. [1], Костицький В.В. [5], Маньгора Т.В. [6], Невмержицький Є.В. [7], Суббот А.І. [8].

Під час опрацювання проблематики протидії корупції в умовах воєнного стану в Україні та виконання даної статті враховано досвід вищезазначених наукових доробок учених щодо:

- концепції протидії корупційній злочинності в Україні (Бусол О.Ю.);
- впливу корупції на економічний розвиток України (Дем'янчук Ю.В.);
- не подолання корупції; не відновлення довіри до державної й судової влади (Калетнік Г.М.);
- виокремлення правових аспектів місцевого самоврядування як окремої гілки публічної влади (Костицький В.В.);
- правового регулювання гендерної рівності в українському законодавстві (Маньгора Т.В.);
- явища корупції (Невмержицький Є.В.);
- адміністративно-правових засад запобігання і протидії корупції в умовах воєнного стану в Україні (Суббот А.І.).

Метою статті є дослідження здійснення господарської діяльності в санітарно-захисних та інших охоронних зонах виявило, що ця проблематика має велике значення для забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Господарська діяльність може суттєво впливати на стан цих особливих територій, забруднюючи довкілля та порушуючи екологічний баланс адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

Виклад основного матеріалу. Одним з ключових аспектів є необхідність встановлення чітких правових норм та обмежень для регулювання господарської діяльності в охоронних зонах адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Це допоможе забезпечити дотримання екологічних стандартів, контролювати рівень забруднення та забезпечити відповідність підприємств вимогам екологічної безпеки. Важливо також застосовувати стратегії та методи, спрямовані на екологічну сумісність господарської діяльності адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Це включає використання екологічно чистих технологій, ефективне використання ресурсів, впровадження екологічного менеджменту та забезпечення енергоефективності адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні і. Ці заходи сприятимуть зменшенню негативного впливу на довкілля та збереженню природних ресурсів адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

Окрім того, виявлено, що господарська діяльність в санітарно-захисних та охоронних зонах повинна ґрунтуватись на принципах екологічної відповідальності адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Підприємства повинні враховувати свої соціальні та екологічні відповідальності, використовувати екологічно безпечні матеріали та технології, а також активно долучатись до збереження природного середовища.

Загальні результати дослідження свідчать про необхідність належного управління господарською діяльністю в санітарно-захисних та інших охоронних зонах з метою забезпечення екологічної безпеки та сталого розвитку. держава має відігравати важливу роль у контролі та регулюванні цих процесів, створюючи ефективні механізми контролю та сприяючи впровадженню екологічно орієнтованих політик та програм. Тільки шляхом впровадження належного регулювання та збалансованого підходу до господарської діяльності можна досягти гармонії між економічним розвитком і збереженням природи.

Таким чином, задля забезпечення адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні, виокремлено фактори, що сприяють поширенню корупції: економічні, політичні та соціологічні.

Під правовідносинами у сфері соціально-правового захисту розуміються фактичні відносини між відповідними установами та фізичними особами, які мають право користуватися цими послугами та пільгами при виникненні соціальних ризиків, передбачені законом і пов'язані з наданням грошових виплат, послуг та переваг. Юридичні факти необхідні для виникнення, зміни та припинення правовідносин між цими суб'єктами. Юридичні факти – це конкретні життєві обставини, з якими пов'язані правові норми та правові наслідки. Тобто проміжною ланкою між нормою права і правовідносинами є юридичні факти. Як і норма права та правосуб'єктність, вони є передумовами для виникнення правовідносин. «Нерідко для виникнення, зміни або припинення правовідносин потрібен не один юридичний факт, а сполучення декількох таких фактів, що можуть належати до різних класифікаційних груп» [1].

В Україні, як і в багатьох інших країнах, правовідносини у сфері соціального захисту ґрунтуються на конституційних положеннях, законах та підзаконних актах. Провідна роль у виникненні правовідносин із соціального забезпечення належить фактичним юридичним фактам, таким як настання пенсійного віку, смерть годувальника, тимчасова непрацездатність, інвалідність, стаж роботи, стаж роботи тощо [3].

Підставою для цього є різні життєві обставини адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні, зокрема: набуття певного соціального статусу, наприклад, пенсіонера, інваліда, безробітного; наявність певних обставин, що викликають потребу в соціальному захисті, наприклад, стихійні лиха, втрата годувальника, багатодітність тощо; спеціальні правові акти – рішення органів соціального захисту, судові рішення про визнання права на допомогу.

Варто зазначити, що для того, щоб стати учасником правовідносин із соціально-правового захисту адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні, громадяни повинні мати правосуб'єктність, яка складається з двох структурних елементів: дієздатності та правоздатності. У різних галузях права існують різні поєднання цих елементів правосуб'єктності. У деяких галузях правоздатність і дієздатність виступають як нерозривна єдність. Для інших галузей, наприклад цивільного права, ці елементи можна відокремити. Зокрема, інваліди з дитинства до 16 років як суб'єкти правовідносин із призначення соціальних пенсій мають лише дієздатність. Від його імені в цих відносинах виступає хтось із батьків, опікун або піклувальник.

Більшість відносин у сфері соціального забезпечення є, по суті, соціально зобов'язуючими правовідносинами, що не підлягають обговоренню. Вони мають чітке правове положення, оскільки всі права та обов'язки їх суб'єктів визначаються законом і не можуть бути змінені за згодою сторін адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Але суб'єкти мають рівні права в реалізації покладених на них прав і обов'язків, оскільки між ними немає відносин влади і підпорядкування, як в адміністративному праві. Обидві сторони зобов'язані дотримуватися приписів закону. Зміна правовідносин з соціального забезпечення може відбуватися в разі: зміни законодавства, що регулює соціальні гарантії та виплати; зміни особистих обставин громадянина – наприклад, покращення або погіршення матеріального стану, зміна сімейного стану чи здоров'я; виникнення нових правових норм, що зумовлюють збільшення або скорочення обсягу соціальних виплат адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

Припинення правовідносин – це безповоротний процес, коли надання соціального забезпечення у порядку та на умовах, визначених законодавством вичерпано, або ж виникли обставини, з настанням яких соціальне забезпечення припиняється [2]. Дані правовідносини припиняються за таких підстав: при втраті

особою статусу, що дає право на соціальний захист (наприклад, при влаштуванні на роботу безробітним); по досягненню певного віку або інших обставин, коли особа більше не потребує соціального захисту; у разі смерті особи – це призводить до припинення більшості соціальних виплат; при виявленні шахрайства або зловживань з боку отримувача соціальних послуг адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні. Необхідно також виділяти допоміжні юридичні факти, які є фактами допоміжними, що уточнюють і доповнюють ту чи іншу сторону первинних юридичних фактів. Наприклад, правовідносини щодо придбання спеціальних засобів пересування можливе за наявності таких підтверджуючих фактів, як медичні показання (наприклад, порушення функції нижніх кінцівок) та відсутність протипоказань до керування спецтранспортом адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

Висновки. Україна перебуває у процесі реформування системи адміністративно-правових аспектів протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні, що вимагає уваги до підстав виникнення, зміни та припинення правовідносин в умовах воєнного стану в Україні.

Із метою забезпечення якісного захисту прав громадян та адаптації до змін у соціально-економічному середовищі важливо активізувати зусилля щодо постійного оновлення законодавства, яке регулює адміністративно-правові аспекти протидії корупційним діям в умовах воєнного стану в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вебсайт Вінницького національного аграрного університету. URL: <https://vsau.org/novini/novini-vnau/vseukraiinska-naukovo-praktichna-konferencziya-%C2%ABtransformaczijna-dinamika-rozvitku-agropromislovogo-virobnicztva%C2%BB> (дата звернення: 15.07.2024).
2. Demianchuk Yu., Savchenko L., Subbot A. Influence of corruption on the economic development of Ukraine in terms of reformation: a retrospective analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga: Publishing House „Baltija Publishing”. 2018. Vol. 4. Issue 3. P. 276–282. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-3-276-282>.
3. Костенко О.М., Бусол О.Ю. Концепція протидії корупційній злочинності в Україні потребує нових підходів: основні тези. *Публічне право*. 2016. № 2 (22). С. 143–151. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4343df2e-3f1c-4258-8c3c-b4853e624ff5/content> (дата звернення: 15.07.2024).
4. Дем'янчук Ю.В. Адміністративно-правові засади запобігання і протидії корупції у системі державної служби України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Ірпінь, 2020. URL: http://77.244.44.155/cgi-bin/irbis64r_01/cgiirbis_64.exe? (дата звернення: 15.07.2024).
5. Костицький В.В. Місцеве самоврядування як окрема гілка публічної влади. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2018. № 1. С. 48–50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VAPSV_2018_1_10.
6. Маньгора Т.В., Піковська Т.В. Правове регулювання гендерної рівності в українському законодавстві. *Інформація і право*. 2022. № 3 (42). С. 156–163. DOI: [https://doi.org/10.37750/2616-6798.2022.3\(42\).270257](https://doi.org/10.37750/2616-6798.2022.3(42).270257).
7. Невмержицький Є.В. Корупція в Україні: Причини, наслідки, механізми протидії: Монографія. Київ: КНТ, 2008. 363 с. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001932 (дата звернення: 15.07.2024).
8. Дем'янчук Ю.В., Суббот А.І. Актуальні проблеми стану дослідження адміністративно-правових засад запобігання і протидії корупції в системі державної служби України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Юридичні науки». 2022. № 1 (47). С. 37–43. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2022-1-7911>.